

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет геолого-географічний
Кафедра фізичної географії, природокористування і
геоінформаційних технологій

Силабус курсу

Еколого-економічні аспекти природокористування

Обсяг	Загальна кількість: кредитів 3; годин - 90
Семестр, Рік	II/1
Дні, Час, Місце	Відповідно до затвердженого розкладу занять.
Викладач (і)	Муркалов Олександр Борисович; кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії і природокористування.
Контактний телефон	(0482) 68-78-86, 68-36-32 кафедра
E-mail:	physgeo_onu@ukr.net
Робоче місце	Кафедра фізичної географії, природокористування і геоінформаційних технологій, каб. № 108
Консультації	<i>Очні консультації:</i> середа з 12.00 до 16.00, за розкладом присутності на кафедрі. <i>Он-лайн консультації:</i> Zoom за розкладом.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами буде здійснюватися наступним чином:

E-mail: physgeo_onu@ukr.net.

Телефон: (моб.) 0500804225.

Аудиторія: відповідно до затвердженого розкладу занять.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни «**Еколого-економічні аспекти природокористування**» - комплекс науково обґрунтованої виробничої діяльності, і суспільства з вивчення, освоєння, охорони й перетворення природного середовища.

Пререквізити і постреквізити курсу: «Природоохоронне право і оцінка впливу на довкілля», «Ґрунтово-земельні ресурси і стале землекористування», «Біосферна етика», «Кліматично орієнтоване землеробство». Отриманні знання базові для курсів дисциплін: «Моніторинг геосистем», «Менеджмент природокористування», «Рекреаційно-туристичне природокористування».

Мета курсу: формування у здобувачів фахового підходу оптимізації природокористування на засадах сучасних науково-практичних досягнень теорії та практики географічної науки.

Завдання дисципліни: отримання здобувачами знань та навичок в галузі природокористування; отримання практичних навичок аналізу природно-ресурсного потенціалу території; вміння визначати і прогнозувати реакцію природного середовища на природокористування; обґрунтовувати економічні

та природоохоронні заходи по збереженню природного середовища; узагальнити уявлення про сталий розвиток.

Очікувані результати

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати: теоретичні основи природокористування, основні методи і методологію досліджень в галузі природокористування, особливості використання природних ресурсів, економічні аспекти природокористування, природоохоронні аспекти, нормативні документи регулюючі природокористування.

вміти: застосовувати методи вивчення природного середовища, обґрунтовувати економічні та екологічні підходи до оптимізації і регулювання природокористування, знаходити шляхи попередження і вирішення еколого-економічних проблем, що викликані природокористуванням, оцінювати збитки.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.), практичних занять (10 год.), самостійної роботи студентів (60 год.).

Протягом викладання даної дисципліни використовуються такі методи:

Словесні: лекція (класична, потокова, консультація, візуалізація); пояснення; наукова розповідь.

Наочні: ілюстрування (використання наочності - карт, рисунків, таблиць); демонстрування (використання проектору, комп'ютерної техніки, презентацій).

Презентація – усне повідомлення з створенням наборів електронних слайдів з використанням текстів, графічних зображень, аудіо та відео матеріалів.

Практичні: організація роботи в аудиторії з використанням необхідного обладнання; графічні роботи – робота з картами, складання таблиць, побудова профілів, графіків, діаграм; вправи - багаторазове повторення робіт з метою їх засвоєння.

Самостійна робота:

- тематичне реферування - робота з текстом конкретного першоджерела;
- підготовка доповіді та презентації;
- самостійне поглиблене вивчення викладених тем;
- розробка індивідуального навчально-дослідницького завдання.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Еколого-економічні аспекти природокористування.

Тема 1. Теоретико-методологічні основи природокористування.

Тема 2. Природно-ресурсний потенціал та природокористування.

Тема 3. Класифікація та оцінка природних ресурсів.

Тема 4. Збитки при природокористуванні.

Тема 5. Керування та моніторинг природокористуванням.

Тема 6. Галузеві аспекти природокористування та охорона довкілля.

Перелік рекомендованої літератури

1. Войтків П., Іванов Є. Збалансоване природокористування: навчально-методичний посібник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2021. 182 с.
2. Гайдай С.В. Основи раціонального рекреаційного природокористування: Навчальний посібник. К.: 2020. 128 с.
3. Мельник Л. Г., Шапочка М. К. Основи екології. Екологічна економіка та управління природокористуванням, Університетська книга, 2020, 759 с.
4. Пономаренко Є.Г., Ломакіна О.С. Економіка природокористування та природоохоронної діяльності : конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання зі спеціальності 183 – Технології захисту навколишнього середовища. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 58 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна «**Еколого-економічні аспекти природокористування**» оцінюється за 100-бальною шкалою. Розподіл балів, які отримують здобувачі представлений у таблиці.

Іспит

Поточний та періодичний контроль						СР	Сума балів
Змістовий модуль 1							
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
5	5	15	15	15	15	30	100

Примітка: T1, T2,..., T6 – номери тем; СР – самостійна робота студентів.

Поточний контроль - усний контроль (опитування, бесіда, доповідь); письмовий контроль (контрольна робота, доповідь/презентація); практичний контроль (в ході виконання практичних робіт). У ході поточного контролю студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожний змістовий модуль.

Періодичний контроль - контроль теоретичного матеріалу за заліковими модулями у вигляді письмової модульної контрольної роботи та виконання практичних робіт в межах змістового модуля.

Підсумковий контроль за дисципліною – залік в письмовій, або усній формі. Залікову оцінку отримує здобувач, який виконав усі обов'язкові види робіт (контрольні та практичні роботи, СР) (Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання ЗВО ОНУ імені І. І. Мечникова). Відповідь під час заліку також оцінюється за 100-бальною шкалою. Фінальна оцінка з навчальної дисципліни це середнє арифметичне суми балів за поточний контроль та підсумковий контроль.

Для студентів, які набрали впродовж семестру сумарно меншу кількість балів, ніж мінімум для іспиту (60), допускається написання реферату за темами лекційних, практичних занять чи самостійної роботи, за які отримана незадовільна оцінка, або перескладання модульного контролю, за який отримана незадовільна оцінка.

Самостійна робота складається з самостійного вивчення певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Самостійна робота студентів (СРС) контролюється у контрольних робіт, звітів і конспектів. Питання з тем, які виділені на самостійне вивчення, включені до контрольних заходів. Увесь обсяг СР містить завдання, які вимагають від студента систематичного самостійного виконання.

Додаткові (бонусні) бали здобувач може отримати при відвідуванні всіх занять виконанні та захисті всіх передбачених програмою завдань, або розробці і публічній доповіді обраної теми курсу, яка не включена до переліку основних питань (10 балів).

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливості максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та заліку заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі навчання.

Політика щодо відвідування та запізнень. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання за яку нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн форматі за погодженням із керівником курсу. Запізнення без попередження або поважної причини (проблеми із транспортом, несподівані нещасні випадки, проблеми особистого характеру) неприпустимі.

Мобільні пристрої: під час занять тільки з дозволу викладача допускається використання мобільних додатків, Internet-мережі, електронних девайсів.

Поведінка в аудиторії: активна участь, поважне ставлення до всіх учасників освітнього процесу, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи, відключення мобільних пристроїв.